Maa- ja metsätalousministeriö NEUVOSTORAPORTTI MMM2018-00792

RO Kahilampi Vesa(MMM), Vilhunen Jarmo(UM), Starr Antony(MMM) 19.10.2018

Asia
Maatalous- ja kalastusneuvosto 15.10.2018

Kokous
Maatalous- ja kalastusneuvosto 15.10.2018

Maatalous- ja kalastusneuvosto kokoontui Luxemburgissa 15.10.2018. Kokouksen pääaiheina olivat Itämeren kalastusmahdollisuuksien vahvistaminen vuodelle 2019 sekä keskustelu YMP:n strategisten suunnitelmien asetuksesta. Lisäksi neuvosto käsitteli EU:n ja Norjan kalastusneuvotteluja vuodelle 2019 ja Atlantin tonnikalan kansainvälisen suojelukomission ICCAT:n marraskuussa pidettävää vuosikokousta sekä kuuli yhteenvedon G20-maiden maatalousministereiden kokouksesta heinäkuussa. Suomea kokouksessa edusti maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä.

Itämeren kalastusmahdollisuuksien osalta Suomi tuki poliittisen kompromissin löytämistä perustuen tieteellisiin suosituksiin, tavoitteeseen kestävästä enimmäistuotosta sekä Itämeren kalakantojen monivuotiseen suunnitelmaan. Suomi kannatti Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TAC:in pienentämistä vuodelle 2019 ICES:n tieteellisen neuvon perusteella ottaen huomioon ilmoittamaton ja väärinraportoitu saalis sekä hylkeiden vahingoittamien lohien määrä. Suomi näki, että laiton ja väärin raportoitu lohen kalastus olisi ehdottomasti saatava loppumaan.

Neuvosto saavutti poliittisen yhteisymmärryksen Itämeren kalastusmahdollisuuksista yksimielisesti. Kompromissiin sisältyi Suomen edellyttämä taimenen kalastuskielto avomerellä sekä Itämeren jäsenvaltioiden ja komission lausuma laittoman lohenkalastuksen lopettamisesta vuoden 2019 alusta alkaen. Suomenlahden lohen TAC pienennettiin 3 %:lla ja pääaltaan/Pohjanlahden lohen TAC säilyi komission suurennusehdotuksesta huolimatta kuluvan vuoden tasolla.

Neuvosto kuuli edistymisraportin yhteisen maatalouspolitiikan strategisten suunnitelmien asetuksesta. Asetus on nyt käsitelty ensimmäistä kertaa alusta loppuun työryhmässä. Keskustelussa jäsenmaat pitivät ehdollisuuden vaatimuksia todella tiukkoina ja eriarvoistavina. Suomi nosti esiin osan ehdollisuuden vaatimuksista koskevan käytännössä vain tiettyjä jäsenmaita. Ympäristötoimien toteuttamisessa moni, ml. Suomi, piti tärkeänä, että viljelijöille olisi tarjota porkkanaa kepin sijaan. Jäsenmaiden riittävää vapautta päättää haluamistaan toimenpiteistä pidettiin erittäin tärkeänä ja viljelijöiden tulotason turvaamista pidettiin oleellisena tavoitteena. Moni

jäsenmaa näki, ettei viljelijöiltä ole perusteltua vaatia lisää ja maksaa siitä vähemmän.

Muissa asioissa keskusteltiin afrikkalaisen sikaruton tilanteesta Euroopassa, EU:n sokerimarkkinoiden tilanteesta, EU:n ehdokkaasta FAO:n pääjohtajaksi sekä Espanjan ehdokkaasta OIV:n pääjohtajaksi.

1. **Esityslistan hyväksyminen**

Esityslista hyväksyttiin asiakirjan 12918/18 mukaisesti.

2. **A-kohtien hyväksyminen**
   a. **Lainsäädäntöasioiden luettelo**

Lainsäädäntöasioiden luettelo hyväksyttiin asiakirjan 12934/18 mukaisesti.

   b. **Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo**

Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo hyväksyttiin asiakirjan 12933/18 mukaisesti. Italia käytti puheenvuoron EU:n ja Singaporen välisen vapaakauppasopimuksen allekirjoittamista koskien. Italia toimittaa neuvostolle yksipuolisen julkilausuman siitä, ettei se voi allekirjoittaa kauppasopimusta, jos maantieteellisiä merkintöjä ja muita nimisuojakysymyksiä ei oteta sopimuksessa huomioon.

3. **Asetus Itämeren kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2019 (13000/18, 11735/18 + ADD 1)**

PJ kiitti Baltfish –ryhmän puheenjohtajaa Ruotsia erinomaisesta toiminnasta ratkaisuun pääsemiseksi. Komissaari Vella totesi, että komission ehdotukset ensi vuoden kalavarojen kalastusmahdollisuuksista on laadittu myös Itämeren kalakantojen osalta suhteellisen hyvistä lähtökohdista. Euroopan kalakannoista jopa 95 % on nyt kestävällä tiellä. Itämeren osalta läntisen silakan, itäisen turskan ja lohen osalta näin ei vielä ole. Kaikkien kalakantojen osalta on pyrittävä pitkän aikavälin kestäviin ratkaisuihin. Monien kalakantojen osalta voidaan myös lisätä kalastusmahdollisuuksia Itämerellä ensi vuonna. Itämeren kalastuslaivastot ovat olleet hyvin tuottoisia; tilastot osoittavat jopa 30 %:n bruttovoittoa eräillä Itämeren laivaston osilla.

SE totesi, että monet Itämeren kalakannat ovat kestävässä tilanteessa kalastuksen osalta. Alueellistamisen mahdollistava Baltfish –ryhmän työ on toiminut hyvänä pohjana ratkaisuille kalastusmahdollisuuksista ensi vuonna. Ohjenuorana on ollut Itämeren monivuotinen suunnitelma ja tieteellisen neuvon mahdollisimman tarkka noudattaminen.

Suomi totesi tukevansa poliittisen kompromissin löytämistä perustuen tieteellisiin suosituksiin, tavoitteeseen kestävästä enimmäistuotosta sekä Itämeren kalakantojen monivuotiseen suunnitelmaan. Suomen prioriteetit koskevat lohen kalastusta. Suomi on erittäin huolissaan vuosina 2017 ja 2018 todetusta heikosta kutuvaelluksesta ja lohien kuolevuutta aiheuttavien tekijöiden voimistumisesta sekä heikkoihin lohikantoihin kohdistuvasta sekakantakalastuksesta. Tämän vuoksi Suomi edellyttää, että Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TAC:ia pienennetään vuodelle 2019 ICES:n tieteellisen neuvon perusteella ottaen huomioon ilmoittamaton ja väärinraportoitu saalis sekä hylkeiden vahingoittamien lohien määrä. Myös Suomenlahden lohen TAC:ia tulee pienentää ICES:n neuvon

perusteella. Laiton ja väärin raportoitu lohen kalastus on ehdottomasti saatava loppumaan viimeistään vuoden 2019 alusta. Tarvitsemme yhteisen julistuksen tästä. Lisäksi meritaimenen kalastuksen kieltäminen avomerellä on keskeinen keino meritaimenkantojen elvyttämiseksi ja lohen väärinraportoinnin estämiseksi. Lopuksi FI kiitti komissiota ja Ruotsia Baltfish -ryhmän erinomaisesta vetämisestä puheenjohtajana.

EE kiitti Ruotsia Baltfish -puheenjohtajuudesta ja edellytti alaviitettä Viron lohen sivusaalisongelman ratkaisemiseksi Suomenlahdella. Lisäksi laiton lohenkalastus Itämeren pääaltaalla tulee ratkaista.

LT arvosti ja kiitti Ruotsin pyrkimyksiä Baltfish -ryhmässä. Vähän pitää vielä parantaa, pääaltaan silakan osalta kanta on hyvä. Leikkaus pääaltaan silakkakannalle aiheuttaisi hankalia sosiaalis-taloudellisia ongelmia kalastajille. LT voi tukea turskan -15 %:n vähennystä TAC:iin. LT mainitsi, että EMKR-tukimahdollisuuksia tulisi voida käyttää, kun esimerkiksi itäisen turskan kalastusta edelleen leikataan.

LV oli valmis löytämään ratkaisun Baltfish –ryhmässä, mutta ei voi hyväksyä itäisen turskan TAC:n suurempaa leikkausta. LV tukee muilta osin komission ehdotusta, mutta pääaltaan silakan -26 % on liian suuri leikkaus verrattuna nykyisiin kalastusmahdollisuuksiin.

PL on monia vuosia tehnyt töitä, myös kansallisesti, itäisen turskakannan elvyttämiseksi. Samoin kilohailin osalta on tehty kansallisia toimia. PL kiitti Ruotsia kompromissista, mutta meritaimenen (avomeren kalastuskieltoehdotus) osalta tarvitaan kuitenkin ensin tieteellinen neuvo. Lohen TAC:ia määritettäessä tulee ottaa huomioon myös vapaa-ajan kalastuksen saalis.

DE tuki Baltfish –ryhmässä haettua kompromissia, kuitenkin siten, että mm. läntisen silakan kalavarojen huvetessa EMKR –varoja tulisi voida käyttää pysyvään kalastuksen lopettamiseen.

ES mainitsi makrilliin ja kummelituskaan liittyvät kalastusmahdollisuudet ja aikoo palata mahdollisimman pian ehdotuksiin mm. Länsivesien monivuotisen suunnitelman osalta.

FR totesi, että poisheittokiellon täysi toimeenpano tulee aiheuttamaan ongelmia monien kalakantojen osalta, kun niistä päätetään joulukuussa. MSY –tavoite vuoden 2020 alusta lähestyy nopeasti. Tieteelliset neuvot vaihtelevat eri vuosina ja kaupallisten toimijoiden tulisi kuitenkin pärjätä tämän kaltaisissa olosuhteissa.

PT totesi, että MSY 2020 -tavoite lähestyy nopeasti, mutta minkäänlaista takuuta taloudellisista vaikutuksista kalastuslaivastoille ei ole olemassa.

ES, **FR** ja **PT** kiittivät Ruotsia Baltfish työryhmän työstä.

DK edellytti pienempää TAC-vähennystä läntiselle silakalle. Lisäksi tarvitaan alaviite sivusaaliista kilohailin osalta. Läntiselle turskakannalle ei tule asettaa kalastuskieltojaksoa. SE:n johdolla tehty kompromissi on hyvä lähtökohta jatkotyölle. Harmaaturskan osalta kalastus keskeytyy 31. lokakuuta, joten ehdotus on saatava toimenpantua mahdollisimman nopeasti.

Neuvotteluja käytiin AT:n johdolla lopullisen kompromissin löytämiseksi.

PJ jakoi uuden kompromissin illalla ja totesi, että poliittinen yhteisymmärrys on saavutettu yksimielisesti. PJ kiitti erityisesti Baltfish –puheenjohtajaa hyvästä pohjatyöstä ratkaisun löytymiseksi. Kompromissiin sisältyi Suomen edellyttämä taimenen kalastuskielto avomerellä sekä Itämeren jäsenvaltioiden ja komission lausuma laittoman lohenkalastuksen lopettamisesta vuoden 2019 alusta

alkaen. Suomenlahden lohen TAC pienennettiin 3 %:lla ja pääaltaan/Pohjanlahden lohen TAC säilyi komission suurennusehdotuksesta huolimatta kuluvan vuoden tasolla.

4. G20-maiden maatalousministerien kokous (Buenos Aires, 27.-28. heinäkuuta 2018)

Komissaari Hogan kertoi neuvostolle G20-kokouksen tapahtumista. Kokouksen aiheina olivat mm. ruokaturva, kestävä ruoantuotanto, maaperän terveys, antimikrobiresistenssi sekä maataloustuotteiden kauppa ja investoinnit. Hoganin ilmaisi olevansa tyytyväinen kokouksen julkilausumaan ja piti sitä yhdenmukaisena EU:n kantojen kanssa, mutta näki että sanamuodot olisivat voineet olla EU:n näkökulmasta ehdotettuja tiukempia. Julkilausumaan kirjattiin myös tarve arvioida Ranskan G20-puheenjohtajakauden jälkeen tehtyjen toimien vaikutusta, mikä nostaa komissaarin mukaan kysymysten näkyvyyttä myös jatkossa.

Komissaarin mukaan EU-maat ilmaisivat kokouksessa olevansa sitoutuneita kansainväliseen kauppaan ja sen monenkeskiseen sääntöpohjaiseen järjestykseen. Komissaari totesi myös kokouksen yhteydessä tavanneensa kahdenvälisesti useamman kolmannen maan ministerin kanssa.

Jäsenmaat eivät käyttäneet puheenvuoroja ja puheenjohtaja totesi katsauksen otetun tiedoksi.

5. Asetus YMP:n strategisista suunnitelmista (12982/18, 9645/18 + ADD 1 + COR 1)

Pj-maa pohjusti keskustelua toteamalla työryhmien käsitelleen asetusta tiiviisti, ja ensimmäinen käsittelykierros saatiin loppuun syyskuun puolessa välissä. Tästä käsittelystä pj-maa on toimittanut neuvostolle edistymisraportin. Komissio valmistelee paraikaa vastauksia jäsenmaiden mittavaan määrään kirjallisia kysymyksiä. Jäsenmaat ovat tukeneet erityisesti yksinkertaistamista ja subsidiariteettia, mutta lisäkeskustelua tarvitaan asetusten yksityiskohdista ja soveltamisesta.

Pj-maa kertoi asettaneensa kaksi kysymystä jäsenmaille neuvoston keskustelun jäsentämiseksi:

1. *Ehdotettu uusi toimeenpanomalli johtaa merkittävään vastuun siirtoon jäsenvaltioiden ja EU:n välillä samalla, kun YMP muuttuu tulosperusteisemmaksi. Tämä konteksti huomioiden, tarjoaako ehdotus tarpeeksi joustavuutta jäsenvaltioille kuitenkin taaten tasapuoliset toimintaedellytykset? Onko uudessa toimeenpanomallissa osa-alueita, joita voisi edelleen yksinkertaa, muistaen kuitenkin keskittyminen tuloksiin?*
2. *Uusi vihreä arkkitehtuuri pyrkii lisäämään YMP:n ympäristötoimien tehokkuutta ja tarjoamaan joustavuutta, jotta toimenpiteet voidaan sopeuttaa paikallisiin olosuhteisiin. Koetteko kunnianhimon tason uudessa ympäristömallissa kohtuullisena? Ovatko ehdotetut toimenpiteet ja niiden välinen vuorovaikutus tarkoituksenmukaisia, jotta voidaan vastata tuleviin ympäristö- ja ilmastohaasteisiin.*

Komissaari Hogan kertoi ymmärtävänsä neuvoston halun kommentoida budjettikysymyksiä, mutta jättävänsä sen keskustelun budjettia käsitteleviin ryhmiin. Nyt on lainsäätäjien asia asettaa menot halutulle tasolle. Komissaari piti hyvänä, että jäsenmaat ovat tukeneet strategista lähestymistapaa, yksinkertaistamista ja lisääntynyttä subsidiariteettia. Hogan kuitenkin painotti, ettei YMP:n osalta voida lipsua siitä, että kyseessä on jatkossakin yhteinen politiikka. Tämä tarkoittaa tiettyä määrää yhteisiä sääntöjä, tukimuotoja ja menettelytapoja. Raportointivelvoitteiden tulee olla linjassa sen kanssa, että komissio voi varmistaa yhteisiä sääntöjä noudatettavan ja sisämarkkinoiden toimivan samalla viivalla kaikissa jäsenmaissa.

Komissaari korosti erityisesti YMP:n tarvetta vastata yhteiskunnan odotuksiin ja paineisiin mm. ilmasto- ja ympäristökysymyksissä, tukimäärien reilumpaa jakoa koskevissa kysymyksissä ja

riskienhallinnassa. Tätä varten moni näitä kysymyksiä koskeva toimenpide on säädetty pakolliseksi. Hogan kuitenkin muistutti, että useassa kohtaa toimeenpanosta ei ole säädetty yksityiskohtaisesti, jolloin jäsenmaille jää liikkumavaraa.

Tulosperusteisuutta komissaari piti tärkeänä uudistuksena, minkä vuoksi indikaattoreiden tulee olla riittäviä ja pakollisia ja seurannan jatkuvaa tavoitteiden toteutumiseksi. Hoganin mukaan strategisten valintojen tueksi on voitava näyttää tuloksia, ilman niitä toimenpiteiltä katoaa oikeutus. Komissaarin näkemyksen mukaan jäsenmaat käyttävät indikaattoreita jo nyt, ja komission ehdotus itse asiassa puolittaa tarvittavat indikaattorit nykyisestä. Vuotuisten tavoitteiden tarkoitus on herättää jäsenmaat ajoissa, jos tavoitteet eivät näytä toteutuvan.

Komissaari huomautti, ettei tässä vaiheessa voida enää puhua ylätasolla yksinkertaistamisesta tai hallinnollisesta taakasta erittelemättä tarkasti ja esimerkein mistä on kyse, ja miten siihen voidaan puuttua. Komissaari piti saavutettua edistystä merkittävänä ja näki, että on realistista pyrkiä EP:n ja neuvoston osalta vähintään neuvottelumandaatin saavuttamiseen kevääseen 2019 mennessä. Tämä lähettäisi kansalaisille ja viljelijöille selkeän viestin EU-instituutioiden kyvystä ratkoa suuriakin kysymyksiä nopeasti ja luoda varmuutta tulevaisuudesta.

Pj-maan kysymyksiin komissaari vastasi pitämällä komission ehdotusta tasapainoisena ja YMP:n tehokkuutta sekä ilmasto- ja ympäristövaikutuksia parantavana. Komissaari lisäsi, ettei voi nähdä, miten kukaan voisi enää YK:n ilmastopaneelin uusimman raportin jälkeen kyseenalaistaa ilmasto- ja ympäristötavoitteiden tärkeyden. Tason riittävyydestä voidaan keskustella, mutta ei enää siitä, onko se liian korkea.

Ehdollisuuden tarkoitus on taata tasainen pelikenttä kaikille toimijoille, minkä vuoksi sen on oltava pakollista. Joustavuutta on tarjolla paitsi tietyissä valikoiduissa osissa ehdollisuutta, myös erityisesti kakkospilarin puolella. Ilman korkeaa vaatimustasoa ei komissaarin mukaan ole mahdollista perustella maatalouden budjettiosuutta. Taso saattaa olla vaativa, mutta se on saavutettavissa.

Jäsenmaat toistivat puheenvuoroissaan pitkälti aiempia kantojaan. Ehdollisuuden vaatimuksia pidettiin todella tiukkoina ja eriarvoistavina eri jäsenmaita kohtaan. Ympäristötoimien toteuttamisessa pidettiin tärkeänä, että viljelijöille olisi tarjota porkkanaa kepin sijaan. Jäsenmaiden riittävää vapautta päättää haluamistaan toimenpiteistä sekä sanktioista pidettiin erittäin tärkeänä ja viljelijöiden tulotason turvaamista pidettiin oleellisena tavoitteena. Moni jäsenmaa, ml. Suomi, toisti, ettei voida vaatia viljelijöiltä lisää ja maksaa siitä vähemmän.

Yksinkertaistamisen tarvetta jäsenmaat näkivät erityisesti tuloksellisuuden raportoinnissa, indikaattoreiden määrässä, laadussa ja niiden tarkastustiheydessä, CAP-suunnitelman hyväksymisprosessissa, suorituspalkkiossa sekä vihreän arkkitehtuurin yksityiskohdissa. Tulosindikaattoreiden vuosittaista seurantaa pidettiin yliampuvana.

Vihreän arkkitehtuurin tavoitteiden osalta jäsenmaat pitivät asetettavaa tavoitetasoa tärkeämpänä, että toimenpiteet ovat noudatettavissa ja toimeenpantavissa. Ehdotetut säännöt ja niiden yksityiskohdat nähtiin suhteettoman jäykkinä ja vaikeina toteuttaa saavutettuun hyötyyn ja korvaukseen nähden. Usean jäsenmaan mielestä korkea perustaso rajoittaa liikaa vapaaehtoisesti toteuttavien toimenpiteiden tarjoamista.

Suomi piti ehdotuksen kulmakivinä yksinkertaistamista, subsidiariteetin lisäämistä ja ympäristö- ja ilmastotoimien vahvistamista. Yksinkertaistamisesta huolimatta monessa kohdassa on kuitenkin edelleen parannettavaa. Esimerkkeinä Suomi mainitsi mm. ekojärjestelmiä ja tukikattoa koskevat säännöt. Suomi näki, että rahastojen arviointivaatimusten tulisi olla nykyistä yhdenmukaisempia.

Jäsenmaalla tulee myös olla enemmän mahdollisuuksia päättää valvonnan ja sanktioiden yksityiskohdista. Suomi näki, että indikaattoreista tulisi säätää aina perusasetuksessa.

Pj-maan toiseen kysymykseen Suomi totesi, ettei yksinkertaistaminen tarkoita ympäristönsuojelun tavoitetason madaltamista. Ekojärjestelmien sijaan tulisi kuitenkin mahdollistaa laajemmin kakkospilarin tukia ja pyrkiä tavoitteisiin kannustinten avulla. Ehdollisuuden vaatimuksissa on myös yksinkertaistettavaa. Lisäksi tulisi harkita uudelleen sellaisia ehdollisuuden vaatimuksia, jotka koskevat käytännössä vain tiettyjä jäsenmaita.

Alankomaat näki, että tukijärjestelmä voisi olla ehdotettuakin enemmän painottunut julkishyödykkeiden tuottamisen kompensoimiseen suoran tuen sijaan. Tanska painotti, ettei ympäristöasioissa edistyksellisiä maita tule rangaista asettamalla niillekin entistä kovempia tavoitteita. Ruotsi puolestaan esitti, että kansallisilta vaatimuksiltaan korkeampitasoisten maiden tulisi saada kompensoida viljelijälle EU:n perustason ylittävät toimet nykymallin sijaan, jossa kompensointi on tällaisissa tapauksissa sallittu vasta korkeamman kansallisen minimitason ylittäville toimille. Luxemburg piti komission ehdotusta kokonaisuutena, joka oli edelleen lähempänä nykyistä sääntöperusteista kuin tulevaisuuden suoritusperusteista mallia.

Jäsenmaille kaivattiin vapautta määritellä itse mm. aidon viljelijän ja tukikelpoisen hehtaarin käsitteet. Komissiolta kaivattiin selkeämpää esitystä siitä, miten CAP-suunnitelman hyväksymisprosessi etenisi. Jäsenmaat toivoivat varmuutta, että komission arviointiprosessissa noudatetaan juhlapuheissa esitettyjä periaatteita. Ranska toivoi riittävää siirtymäaikaa ennen asetuksen voimaantuloa, jotta maksuihin ei tule viivästyksiä hyväksynnän vuoksi.

Tuotantoon sidottua tukea vastaan puhuivat Saksa ja Ruotsi, sen puolesta Belgia. Portugali painotti epäsuotuisten alueiden riittävää tukea ja muistutti kustannuksista, mitkä seuraavat, jos alueet ja niillä oleva tuotanto hylätään.

Moni jäsenmaa, ml. Suomi, halusi tarkempia kuvauksia, yksityiskohtaisuutta ja selkeyttä perusasetuksiin, jotta olisi mahdollista tarkemmin arvioida jäsenmaan liikkumavaraa ja saada oikeusvarmuutta avoimiin kysymyksiin. Komissaari näki, että tätä kautta jäsenmaat nimenomaisesti syövät oman joustonvaransa, joka on mahdollista antaa vain, jos asioista ei säädetä hyvin yksityiskohtaisesti perusasetuksessa.

Federalistiset maat korostivat sulavan alueellisen toimeenpanon ja päätöksenteon mahdollistamisen tärkeyttä. Lisääntynyt subsidiariteetti nähtiin tervetulleena, mutta CAP-suunnitelmien alueellisten osien hyväksymiseen kaivattiin joustavuutta ja läpinäkyvyyttä. Komissaari painotti olevansa tietoinen tilanteesta ja huolista, mutta ei pitänyt esitettyä mallia ristiriitaisena tästä näkökulmasta.

Uudet jäsenmaat puhuivat jälleen suorien tukien tason lähentämisen puolesta ja pitivät sitä keskeisenä kysymyksenä uuden YMP:n reiluudelle.

Pj-maa näki, että suoritusperusteinen toimeenpanomalli ja vihreän arkkitehtuurin vaatimukset ovat uuden YMP:n onnistumisen kannalta kriittisimmät palaset, ja jos niiden sisällössä onnistutaan, on tavoitteiden toteutuminen lähellä.

Komissaari toisti kantansa, jonka mukaan linjauksessa siitä, mikä on jatkossa pakollista ja mikä ei, on pakko muistaa riittävien yhteisten ja tasapuolisten sääntöjen merkitys yhteisen politiikan toteutumisen kannalta. Joustavuus on hyvä lähtökohta, mutta kaikesta joustaminen johtaa maatalouspolitiikan uudelleenkansallistamiseen, ja sitä ei komissio voi hyväksyä.

Komissaari sanoi jäsenmaiden kaivavan itselleen kuoppaa rahoitusneuvotteluihin, jos mm. lakisääteiset hoitovaatimukset (SMR) pyritään vesittämään tai poistamaan yhtälöstä yksinkertaistamisen nimissä. Mittava rahoitus vaatii mittavia toimenpiteitä ja vaatimustasoa.

Ehdotettua raportointiprosessia komissaari piti nykyjärjestelmää yksinkertaisempana ja muistutti, että komissio on jatkossa budjetoinut saavansa käyttötarkoitukseen sidottua tuloa rahoituskorjausten muodossa tasan nolla euroa. Euroopan tilintarkastustuomioistuin on komissaarin mukaan ollut jo huolissaan auditoinnin vaatimusten liiasta laskusta – jäsenmaat puolestaan halusivat lisäkevennystä ehdotettuun, joten komissaari näki ehdotuksen olevan todennäköisesti hyvässä tasapainossa.

Komissaari lopetti toteamalla monen jäsenmaan näyttävän olevan ilmeisen tyytyväinen sääntöperusteiseen nykyjärjestelmään, jos kritiikin määrää on kuunteleminen. Muutostarve on kuitenkin ilmeinen, joten jäsenmaita kannustettiin tuomaan konkreettisia ehdotuksia pöytään työryhmätasolla, kun asetuksen käsittelyä jatketaan.

6. EU ja Norja: Vuotta 2019 koskevat vuotuiset neuvottelut (Bergen, 26.-30. marraskuuta 2018) (12691/18)

Puheenjohtajamaa AT painotti EU:n ja Norjan hyviä suhteita ja toivoi tulevien neuvotteluiden johtavan hyvään lopputulokseen.

Komissio pohjusti tulevia neuvotteluita ja katsoi keskeisinä kysymyksinä olevan yhteisten kalakantojen monivuotiset hoitosuunnitelmat ja TAC-tasot sekä kalastusmahdollisuuksien vaihto. Neuvotteluiden tavoitteena on löytää tasapainoinen ja molempia osapuolia hyödyttävä ratkaisu.

DK kertoi neuvotteluiden olevan sille erityisen tärkeitä ja toivoi sopua ennen joulukuun maatalous- ja kalastusneuvoston kokousta, jotta kalastus voisi jatkua ilman keskeytyksiä tammikuussa. DK totesi sopimuksen Skagerrakin alueella olevan sille tärkeä ja toivoi ratkaisuja purkamisvelvoitteen suhteen.

FR mainitsi, että neuvottelut Norjan kanssa eivät aina ole olleet helppoja. FR korosti myös puheenvuorossaan monivuotisten hoitosuunnitelmien tärkeyttä kalakantojen vaihtelujen hallinnassa.

PT kiitti komission laatimaa valmisteluasiakirjaa (*non-paper*) ja totesi kalastusmahdollisuuksien vaihdon olevan sille erityisen tärkeä. PT odottaa neuvotteluilta tasapainoista ratkaisua.

ES kertoi arktisen turskan suhteen TAC-tasojen olevan haastavia ja edellytti että arktisen turskan kalastusmahdollisuudet varmistettaisiin neuvotteluissa.

DE kiitti komission laatimaa työasiakirjaa, joka toimii ohjenuorana neuvotteluille. DE totesi että, neuvotteluissa on kalasaaliiden suhteen käytettävä ICES:n tieteellisiä tuloksia ja neuvonantoja. Norjan kanssa pitää tehdä yhteistyötä, jotta MSY-tavoitteet saavutetaan. Arktinen turska tärkeä, sillä sen kiintiö käytetään aina.

EE totesi tulevien neuvotteluiden olevan haasteellisia, mutta korosti tasapainoisen ratkaisun löytämistä.

IE kertoi hyvien kalastussuhteiden neuvotteluosapuolten kesken olevan tärkeää, mutta samalla korosti tasapainoista sopua myös jäsenmaiden kesken. IE ei hyväksy mustakitaturskan vaihtoa arktiseen turskaan. IE on sitoutunut yhteistyöhön muiden jäsenmaiden ja komission kanssa.

UK totesi EU-Norja kalastussopimuksen olevan sille tärkeä. Eräänä tavoitteena on, etteivät UK alukset joutuisi epäsuotuiseen asemaan. Pullonkaulalajien muodostumisen riskejä tahdottiin pienentää. UK mainitsi vaihtoehtoisten kalakantojen kartoittamista kiintiövaihtoa varten, sillä liiallista riippuvuutta esiintyy tiettyihin kalalajeihin. Lopuksi UK kiitti komissiota läpinäkyvyydestä.

NL kertoi, että monivuotisia hoitosuunnitelmia pitää noudattaa, jotta MSY-tavoite saavutetaan vuonna 2020. NL mielestä ne maat, jotka omaavat suhteellisen ison osuuden arktisesta turskasta pitäisi olla osana myös kiintiövaihtoa.

BE totesi kiintiövaihtojen olevan sille tärkeitä ja että pullonkaulalajien syntymistä tulisi välttää.

SE kertoi kalastussopimuksen Norjan kanssa olevan sille oleellinen. Samalla SE tahtoi kiittää komissiota ja Tanskaa yhteistyöstä Skagerrakin suhteen. Monivuotisten hoitosuunnitelmien tärkeyttä korostettiin.
Lopuksi komissio kertoi luottavansa jäsenmaiden tukeen neuvotteluissa, jotta sopuratkaisu syntyisi ennen joulukuun neuvoston kokousta.

7. ICCAT:n vuosikokous (Dubrovnik, 12.-19. marraskuuta 2018) (12695/18)

Komissio aloitti pohjustamalla alustavia linjauksiaan ensi marraskuussa pidettävään Atlantin tonnikalan kansainvälisen suojelukomission ICCAT:n vuosikokoukseen. EU:lla on ollut ratkaiseva rooli organisaatiossa. Organisaation päätökset pitäisi tehdä YKP:n linjausten mukaan pohjautuen taloudelliseen, sosiaaliseen ja ekologiseen kestävyyteen. Jäsenmaiden on tuki tärkeää, jotta saadaan toimiva ratkaisu.

IT kertoi Välimeren tonnikalan elvyttämissuunnitelman vaikutusten olleen positiivisia ja tutkijoiden mielestä kalakanta on parantunut. Dubrovnikissa olisi syytä päättää joustavien suunnitelmien puolesta Välimeren tonnikalakannan kestävyyttä unohtamatta. TAC-tasoa voisi kasvattaa. Rannikkoalueiden pienkalastajat tulisi ottaa huomioon.

ES sanoi tulevan kokouksen olevan sille tärkeä. Samalla ES kertoi, että olisi aika siirtyä elvyttämissuunnitelmista hoitosuunnitelmiin Itä-Atlantin ja Välimeren tonnikalan suhteen.

FR totesi marraskuun kokouksen johtavan tärkeisiin päätöksiin Välimeren ja Atlantin tonnikalan, isosilmätonnikalan ja sinimarliinin osalta.

PT totesi isosilmätonnikalan ja Atlantin tonnikalan olevan tärkeitä. Kuten monet muut maat, myös PT tahtoisi siirtyä hoitosuunnitelmiin Atlantin tonnikalan suhteen. Tulevan sopimuksen tulisi miellyttää kaikkia osapuolia. Syrjäisimpien alueiden kiintiöitä ei saisi unohtaa tulevissa keskusteluissa.

MT kertoi puheenvuorossaan mahdollisuudesta ottaa Välimeren tonnikalan hoitosuunnitelma käyttöön.

HR mainitsi kalastuksen ja kalanviljelyn olevan maassaan tärkeässä asemassa. HR mielestä komission täytyy muotoilla monivuotisten suunnitelmien luonnostekstejä kuntoon. Tulevan sopimuksen olisi otettava paikalliset olosuhteet huomioon. ICCAT:n kalakantojen osalta HR kertoi tehneensä uhrauksia kalastuskauden ja nuorten kalojen suhteen.

EL on tyytyväinen ICCAT:n kalakantojen elpymisestä, ja kertoikin että nyt olisi mahdollista siirtyä kalakannan elvyttämissuunnitelmista hoitosuunnitelmiin. Pienkalastajat ja saaristoalueet tulisi ottaa huomioon. EL odottaa onnistunutta ratkaisua kokoukselta.

DK totesi olevansa innostunut Atlantin tonnikalan paluusta sen vesille. DK kertoi tonnikalojen merkitsemisestä sen vesillä, joka edesauttaa kalakannan kestävää kehitystä.

CY totesi puheenvuorossaan, että on aika siirtyä Välimeren tonnikalan osalta hoitosuunnitelmiin ja toivoi että EU onnistuisi saavuttamaan kokouksessa tavoitteensa.

Komissio kiitti lopuksi jäsenmaita vuosikymmenen takaisista toimenpiteistä, jonka avulla Itä-Atlantin ja Välimeren tonnikalojen kannat ovat voineet onnistuneesti kehittyä. Isosilmätonnikalan ja sinimarliinin osalta on toimenpiteistä sovittava ja hyväksyttävä tulevassa kokouksessa, jotta niiden kalakantoja saadaan parannettua.

8. Muut asiat

a. EU:n sokerimarkkinoiden ongelmat (12915/18)

Italia esitteli neuvostolle asiakohdan sokerimarkkinoiden tilanteesta. Kiintiöiden poistuminen vuonna 2017 ja maailmanmarkkinahintojen lasku on ajanut EU:n sokerin hinnan alas ja lisännyt tuotantoa. Vuoden 2018 kuivuus ei ole poistanut ylituotantoa, vaan ajanut viljelijät entistä tiukemmalle. Hinta on keskimäärin 346 EUR/tonni, mikä on 14 % matalampi kuin EU:n viitehinta. Tämän myötä tuottajilla on vaikeuksia kattaa kulujaan, mikä vähentää tuottajien määrää ja uhkaa sulkea sokeritehtaita jäsenmaissa. Italia näki, että komission tulisi tilanteen vuoksi ryhtyä toimiin markkinoiden tasapainottamiseksi ja ottaa käyttöön yksityisen varastoinnin tuki.

Italiaa tukivat tavoitteessa ja perusteluissa Kroatia, Espanja, Unkari, Puola, Kreikka, Romania ja Tšekki. Yksityisen varastoinnin käyttöönottoa vastustivat Saksa, Tanska, Alankomaat ja Slovakia. Lisää markkinaseurantaa toivoivat Belgia, Tanska, Slovakia ja Ranska.

Komissaari Hogan huomautti, että EU:n tuotanto on noussut 26 % kiintiöiden poistumisen jälkeen, eli syynä hintaan ei ole vain maailmanmarkkinoiden tilanne. Osassa jäsenmaita tuotanto on noussut jopa 50 %. Vienti on kasvanut, mutta ei riittävästi kattamaan ylituotantoa. Vuoden 2019 osalta komissio odottaa tuotannon laskevan kuivuuden ja sopeutumisen vuoksi vajaa 10 %. Lisäksi komissio arvioi maailmanmarkkinahinnan olevan nyt pohjaluvuissa, ja pahimman olevan kohta takana. Tämän myötä komissio näki markkinoiden alkavan jo vastaamaan muuttuneeseen tilanteeseen ja piti varastointituen aktivoimista vääränä signaalina sekä kalliina ja tehottomana toimenpiteenä. Komissio muistutti, että jäsenmaat voivat tukea tuottajia myös kakkospilarin toimien kautta.

b. FAO:n seuraavan pääjohtajan vaali vuonna 2019 (13041/18)

Pj-maa esitteli asiakohdan EU:n ehdokkaasta FAO:n pääjohtajaksi ja antoi tilannekatsauksen. Toistaiseksi ainoa EU-maista ilmoittautunut ehdokas on Ranskan Catherine Geslain-Lanéelle, joka esittäytyi neuvostolle epävirallisessa ministerikokouksessa syyskuun alussa. Ranskan ehdokas sai tuolloin ministereiltä erittäin hyvän vastaanoton. Pj-maa piti EU:n yhteistä ehdokasta tärkeänä ja Geslain-Lanéellea erittäin pätevänä valintana. Ranska kiitti edellistä pj-maata Bulgariaa ja nykyistä pj-maata Itävaltaa avusta ja tuesta prosessissa. Muut jäsenmaat eivät käyttäneet puheenvuoroa. Ehdokasasettelu päättyy 1.12.

c. Kansainvälisen viinijärjestön (OIV) pääjohtajan vaali: Espanjan ehdokas (12924/18)

Espanja esitteli ehdokkaansa OIV:n pääjohtajaksi Pau Roca Blascon ja perusteli, miksi järjestön työ on EU:n kannalta tärkeää. OIV päättää mm. viininvalmistukseen liittyvistä teknisistä säännöistä, lisäaineista ja tuotantotavoista, mitä kautta järjestön tekemiä päätöksiä sovelletaan myös EU:n lainsäädännössä. Kisassa on Roca Blascon lisäksi myös Uuden-Seelannin John Barker. Espanjan mukaan äänestyksen säännöt ovat monimutkaiset ja prosessi pitkä. Kahden äänestyskierroksen jälkeen Roca Blasco oli saanut enemmän ääniä, mutta ei vielä riittävää tuplaenemmistöä. Yhteensä äänestyskierroksia käydään tarvittaessa seitsemän. Seuraava äänestyskierros käydään Uruguayssa 23.11.

Espanja näki ehdokkaiden olevan hyvin erilaisia ja koki ehdokkaansa puolustavan EU:lle oleellisia arvoja, kuten yhteistä maatalouspolitiikkaa, kilpailukysymyksiä, maaseutualueita ja maantieteellisiä merkintöjä. Espanja toivoi yhtenäisyyttä EU:n 20 OIV:n jäsenmaalta valinnan tukemiseksi.

Espanjan ehdokasta tukivat Ranska, Romania, Portugali ja Puola. Muut jäsenmaat eivät käyttäneet puheenvuoroa.

d. Afrikkalainen sikarutto: Tilannekatsaus (12946/18)

Terveyskomissaari Andriukaitis antoi neuvostolle tilannekatsauksen afrikkalaisen sikaruton tilanteesta Euroopassa. Komissaari ilmaisi huolensa Romanian, Bulgarian ja Belgian tämän vuoden tautitapauksista. Erityisesti Belgian tapaus osoittaa, kuinka helposti tauti leviää pitkiäkin matkoja ihmisten vaikutuksesta. Tšekin toimet taudin leviämisen rajaamiseksi ja tartuntojen vähentämiseksi vuonna 2017 saivat komissaarilta kiitosta.

Komissaari herätteli EU-maita painokkaasti kattavampiin ennaltaehkäisy- ja varautumistoimiin sekä rajat ylittävän yhteistyön ja tutkimuksen kehittämisen tärkeyteen taudin vaikutusten minimoimiseksi. Bioturvallisuudesta huolehtiminen kaikilla tasoilla koettiin erittäin tärkeäksi. Komissaari toivoi jäsenmailta tiedonvälityskampanjoita teiden varsiin sekä toimia villisikapopulaation hillitsemiseksi. Lisäksi Andriukaitis korosti toimien ja yhteistyön merkitystä myös EU:n ulkopuolisten maiden kanssa.

Komissaari asettui painokkaasti vastustamaan osan jäsenmaista suunnittelemia lisätarkastuksia ja –rajoituksia sianlihan tuonnille taudista kärsivistä maista. Toimet nähtiin paitsi sisämarkkinoita halventavina, myös EU:n alueellisen tautiarvioinnin heikentämisenä. EU on tähän asti rajoittanut kauppaa taudista kärsivillä alueilla, mutta kielto ei ole ulottunut koko jäsenmaahan. Jäsenmaiden yksipuolinen poikkeaminen tästä periaatteesta nähtiin erittäin haitallisena erityisesti kauppapolitiikan kannalta, sillä se vahingoittaa alueellisen rajaamisen politiikan tehokkuuden uskottavuutta kolmansien maiden silmissä. Komissaari muistutti WTO:n päätöksestä Venäjän asettaman sianlihan tuontikiellon suhteen ja piti sitä vahvana tukena EU:n politiikan ja argumenttien järkevyydelle.

Andriukaitis ilmoitti järjestävänsä afrikkalaisesta sikarutosta ministeritason kokouksen Brysselissä 19.12. ja kutsui neuvoston osallistujat paikalle.

Tšekki ilmaisi huolensa muiden maiden valvonnan tasosta ja vaati kireämpiä toimia jokaiselta leviämisen estämiseksi. Maa ilmaisi myös jatkavansa tautialueilta tulevien tuotteiden tarkempaa seurantaa.

Belgia kertoi omasta tilanteestaan. Tarkastuksia on tehty paljon ja tautia on löydetty vain villisioista. Maatalouseläimiä koskee tiukat liikkumisrajoitukset. Belgia korosti tarvetta yhteisrahoitukselle toimenpiteiden toteuttamiseksi ja painotti sisämarkkinoiden tärkeyttä. Belgia myös kiitti naapurimaitaan erinomaisesta yhteistyöstä eläinlääkintäasioissa.

Virossa ei ole havaittu kotieläimiä koskevia tautitapauksia vuonna 2018, mutta taudilla on ollut vaikutusta tuotantoon. Erityisesti pieniä toimijoita on poistunut markkinoilta. Viro näki, että kotieläimiä koskevat liikuttamisrajoitukset ovat suhteettomia, jos tautia esiintyy vain villisioissa. Myös Puola vaati kaupan esteiden minimoimista ja näki, että monista nykyisistäkin rajoituksista olisi mahdollista luopua suoja-alueilla.

Tanska totesi pystyttävänsä raja-aitaa villisikapopulaation hallitsemiseksi. Tanska myös korosti riskiä taudin kulkeutumisesta heinän ja oljen mukana toisiin jäsenmaihin. Ruotsin lisäksi Ranska tuki näkemystä ja korosti kuljetusyrittäjien vastuuta sääntöjen noudattamisessa.

Romania kertoi kohdanneensa kesällä suuren tautiesiintymän, joka on nyt saatu alueellisesti hallintaan. Viime viikkoina tautia on löytynyt kahdeksasta takapihoilla pidetystä kotieläimestä ja kuudesta villisiasta. Tilanne maan koillisosassa on parantunut merkittävästi.

Bulgaria kertoi järjestävänsä yhdessä Tanskan kanssa seminaarin aiheesta 16.10. Tavoitteena on nostaa tietoisuutta sianlihasektorilla ja keskustella tautitilanteesta, ennakoivista toimista ja taudin hävittämisestä.

Suomi piti tilannetta vakavana ja korosti kansainvälisen yhteistyön tärkeyttä. Suomi kertoi Eviran järjestäneen aiheesta seminaareja ja tuottaneen materiaalia ja tietoa oleellisimmille ryhmille riskien vähentämiseksi. Lisäksi metsästystapahtumilla on pidetty villisikapopulaatiota kurissa. Suomi korosti, ettei jäsenmaiden tule ryhtyä yksipuolisiin toimiin tapausten vuoksi.

Italia kertoi taudin olevan endeeminen Sardiniassa jo 40 vuoden ajan, mutta ettei se ole koskaan levinnyt sieltä mihinkään. Toimet taudin leviämisen estämiseksi ovat olleet kattavia, käsittäen mm. 2700 sian teurastukset.

Komissiota tukivat Suomi, Ruotsi, Puola, Viro, Tanska, Luxemburg, Unkari, Espanja, Ranska, Slovakia, Kreikka, Italia, Saksa, Liettua ja Alankomaat.

Andriukaitis kommentoi puheenvuoroja korostamalla EU:n toimien tehokkuutta. Tauti on levinnyt nopeasti Georgian, Moldovan, Valko-Venäjän, Venäjän ja Kiinan läpi, mutta hidastunut merkittävästi EU:n rajoilla. Komissaari totesi, ettei komissio siedä yhdenkään jäsenmaan yritystä heikentää alueellisen rajaamisen periaatteen uskottavuutta luomalla yksipuolisia, syrjiviä käytäntöjä. Heinän ja oljen osalta komissio totesi EFSA:n tutkivan asiaa ja komission olevan valmis toimenpiteisiin tarvittaessa. Komissaari kannusti lopuksi jäsenmaita pilottihankkeisiin EU:n ulkopuolisten rajanaapureiden kanssa hyvien käytäntöjen ja tehokkaiden toimenpiteiden levittämiseksi.

Suomen edustajat

ministeri Leppä, ea Säkkinen, Kaila, Valonen, Lampinen, Bondestam, Kahilampi, Starr MMM; Kivimäki, Kytölä, Rönty, Hörman, Vilhunen EUE; Soramäki VNK

Asiakirjat

Mainittu asiakohdittain.

Liitteet

Viite

Asiasanat	jaosto maatalous- ja elintarvike (EU 18), maatalouden erityiskomitea, maatalous- ja kalastusneuvosto, jaosto kalastus (EU 17)
Hoitaa	**MMM**
Tiedoksi	ALR, EUE, EVIRA, MAVI, SM, STM, TEM, TULLI, UM, VM, VNK, VTV, YM